

TARTALOM

ELŐSZÓ – II

1. fejezet

AZ UNALOM IDEJE – 17

Annak előnyéről, hogy képesek vagyunk unatkozni. Az események eltávoznak, az idő eljön. A lineáris idő elviselhetetlenségéről.

A várakozás. Godot. Kultúra mint az idő elűzése. Az események vékony függönye enged bepillantást az idő semmisségébe.

A metafizikai fülzúgás. Az unalom romantikus kifürkészései.

Az unalom drámájának bárom felvonása. Ha semmi sem megy, mi magunknak kell útra kelniünk. Szabadság és kezdet. Időt érlelni

2. fejezet

A KEZDET IDEJE – 39

Kedv a kezdésre. Az irodalom híres kezdői Kafkától Frischbig és Rimbaud-ig. A Schwerte–Schneider-eset. Kezdet, szabadság és determináció. Első látogatás Ágostonnál: a programozott dal.

Nyílt és zárt idő. Nehéz kezdetek a modern genetikai üzletben.

Kezdeni valamit magunkkal és túlállalni magunkat. A natalitás filozófiája Hannah Arendtnél. A sokat ígérő kezdetek esélyei

3. fejezet

A GOND IDEJE – 60

Gond – a tapasztalható idő ügyeletes érzékszerve. A gond átkel az áradaton. Heidegger gondolja: a világra hanyatlani és kitérni a balál elől. A gond mint a lehetőség értelme. A probléma: ugyanannak maradni a gond közben. Valamely „legboldogabb nép” újbóli felfedezése. Jövőtudat nélkül, gond nélkül. A modernizált gond a kockázat-társadalomban. A régi gond visszatérése

4. fejezet

A TÁRSADALMIVÁ TETT IDŐ – 82

Mi hiányzik az órából? Szabályosan lefutó események mérik a szabálytalanul lefutóakat. Az óra mint társadalmi intézmény. A pénz időtaktusa. Időfegyelem. A csodálatos pontosság. Robinson naptára. Egyidejűség. Valós idejű kommunikáció. Proust telefonja és a hangok a halottak birodalmából. A kiterjesztett egyidejűséggel kapcsolatos nehézségek. A jelen felértékelése és az elmentett múlt

5. fejezet

A GAZDASÁGIVÁ TETT IDŐ – 101

Időtervek fogságában. Amikor üdvtörténetileg, történetileg és kapitalista módon időszükében vagyunk. Adósságok és hitel. A pénzgazdálkodás ideje. Gyorsítások. Különböző sebességek. Őrjöngő nyugvópont. Vasút. A jelen támadása az idő többi részére. Romantikus kritika: az idő robanó kereke

6. fejezet

ÉLETIDŐ ÉS VILÁGIDŐ – 125

Határidős életidő, határidő nélküli világidő. A ciklikus idő enyhít a feszültségen. A keresztény támadás a világidővel szemben. Az idő semmissége. Második látogatás Ágostonnál. Időtávlatok, nem időpontok. Egy kis időtapasztalat-fenomenológia. Múltak jelen nélkül. A valós és az elképzelt idő. Az abszurd és a világidő materialista, keresztény, haladó jellegű és evolúciós beteljesülései

7. fejezet

VILÁGTÉRIDŐ – 147

Az idő kezdete. A kezdet egyszerűsége. Fizikalista eszkatológia. A kultúra lélekvesztője és a világűr nagy éjszakája Bertrand Russellnél. Einstein relativitáselmélete. Nem minden relatív, de nem is élünk mindannyian ugyanabban az időben. Az egyidejűség rejtélye. Az ember és a világ dualizmusának meghaladása. Einstein kozmoszbite. A fenséges

8. fejezet

SAJÁT IDŐ – 167

A test és a testi ritmusok saját ideje. A saját idő védelme mint politikai feladat. A saját idő labirintusaiban. Abová eltűnik a valóság. A saját idő feloldja az azonosságot. Minden egyes ember utolsó tanú. „De az a felbő percekig virult csak...” Az ornitológiai istenérv. Sartre semmije és az idő. Egy kis időtapasztalat-fenomenológia – másodszer. Miért késünk el rendszerint? A birtelen

9. fejezet

JÁTÉK AZ IDŐVEL – 191

A nyelv és az írás által nyert játékterek. Az idő fokozatainak felfedezése és az elbeszélés születése. „Kas bukása”, egy afrikai mítosz. Az elbeszélés mint a túlélés eszköze. Az irodalmi időszerkezet kis tipológiája. Az Odüsszeiától Balzacig, Oidipusztól a detektívregényig. Az élethosszig tartó önbecsapás motívuma. Hamlet és a cselekvés gátja. Az idő epikus és drámai kezelése. A képek ideje. Miért nem ordít Laokoón? Hirtelenség. Fotográfia és igazság. Egy nő átkel a folyón. Bob szemmagasságban. Zénón paradoxona. Proust spontán emlékképei. Az örök pillanat.
Zene

10. fejezet

BETELJESEDETT IDŐ ÉS ÖRÖKKÉVALÓSÁG – 215

Platón örökkévalósága és a megmaradó jelen mindennapi tapasztalata. Az időről meglepedkezett odaadás. Vallásos és világi misztika. Az esztétikai nagy pillanat. Nietzsche, Hofmannsthal, Proust és Adorno. A halhatatlanság vágya. Az élet határidejének meghosszabbítása. A lélek halhatatlansága? Szókratész halálának ősjelenete. A gondolkodás nem képes önmagát elgondolni önnön távollétében. A feltámadásba vetett keresztény hit. Magasabb rendű énközpontúság? A megszabadulás és nebézségei

BIBLIOGRÁFIA – 239

NÉVMUTATÓ – 251